सूचनाको हक अर्न्तगत सार्वजनिक गरिएको विवरण

२०७४ कार्तिक देखि २०७४ पुष सम्मको त्रैमासिक अद्यावधिक सूचना

सूचनाको हक सम्वन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ (३) र नियमावलीको नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

सूचना सार्वजनिक गर्ने निकायको नामः **शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग**

शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग

पृष्ठभूमि

नेपाल सरकारको स्वामित्वमा रहेका सरकारी कार्यालय भवनहरुको नक्शा एवं लागत इष्टिमेट तयार गर्नुका साथै तिनको निर्माणको सुपरिवेक्षण समेत गर्ने गरी तत्कालीन निर्माण तथा यातायात मन्त्रालय अर्न्तगत भवन विभागको स्थापना भएको थियो । आर्थिक वर्ष २०२७/२८ देखि नेपाल अधिराज्यका अव्यवस्थित वसोवासलाई व्यवस्थित गर्दै योजनावद्ध रुपमा शहरी विकास गर्ने तर्फ नेपाल सरकारको ध्यान आकृष्ट भै त्यस क्षेत्रमा राज्यको स्रोत र साधन समेत परिचालित गरियो । दिनानुदिन वढ्दो शहरीकरणलाई व्यवस्थित गर्ने सिलसिलामा वि.सं. २०२८ सालमा प्रथम पटक काठमाडौंको भौतिक विकास योजना तयार पारी उक्त योजना अनुरुप साविकको भवन विभागको नाम परिवर्तन गरी आवास, भवन तथा भौतिक परियोजना विभाग नामकरण गरी साविकमा गरिआएको कामका अतिरिक्त आवास तथा शहरी विकास सम्वन्धी कामहरु समेत तोकिएको थियो ।

क्षेत्रीय विकास केन्द्रको अवधारणा अनुरुप क्षेत्रीय केन्द्रको रुपमा रहेको धनकुटा, काठमाडौ, पोखरा र सुर्खेतको विकासको लागि भौतिक योजना कार्यान्वयनको ऐन २०२९ को व्यवस्था समेत गरियो । यसको अतिरिक्त विराटनगर, सिदार्थनगर, नेपालगन्ज र महेन्द्रनगर जस्ता स्थानहरुमा नगरपालिकाहरु र शहरका रुपमा विकास तथा विस्तार हुन सक्ने अन्य सदरमुकामहरु र कोहलपुर जस्ता स्थानहरुमा व्यवस्थित रुपमा शहरी विकास गर्न आवश्यक भौतिक विकास योजना तयार पारि कार्यान्वियन गर्न नेपाल सरकारको स्रोत र साधन प्रयोग गरिने व्यवस्था गरियो । यी सम्पुर्ण कार्य गर्ने जिम्मवारी पनि आवास, भवन तथा भौतिक परियोजना विभागलाई दिइएको थियो ।

नेपाल सरकारको वि.सं. २०४४ मा सुरक्षित आवास तथा व्यवस्थित शहरीकरण कार्यक्रमको महत्वलाई मनन गरी यो कार्यक्रम सञ्चालनका लागि नीतिगत व्यवस्था गरी मार्गदर्शन समेत दिनका लागि आवास तथा भौतिक मन्त्रालय नामको एउटा छुट्टै मन्त्रालयको गठन गर्‍यो । आवास तथा शहरी विकासको वढ्दो महत्वतालाई दृष्तिगत गरी नेपाल सरकारको २०४५ साल श्रावण २६ गतेको निर्णयले आवास तथा शहरी सम्वन्धी कार्य झिकी सो कार्य गर्न केन्द्रिय स्तरमा आवास तथा शहरी विकास विभाग र क्षेत्रीय स्तरका ५ वटा क्षेत्रीय निर्देशनालयको समेत गठन गरियो ।

क्षेत्रीय निर्देशनालयहरु र जिल्लास्थित कार्यालयहरु भवन विभाग र आवास तथा शहरी विभागको संयुक्त नियन्त्रण रहेको कारण कार्य सञ्चालन तथा सम्पादनमा समस्या परेको महशुस भै २०५० सालमा संस्थागत संरचनाको पुन संरचना गरी नेपाल सरकारले तत्काल कायम हुन आएको ४ क्षेत्रीय निर्देशनालय इकाई कार्यालय आवास तथा शहरी विकास अर्न्तगत र जिल्लास्थित कार्यालयहरु भवन विभाग अर्न्तगत रहने व्यवस्था गरी जिल्ला शहरी विकास योजना कार्यान्वयन गर्न र नगर विकास

समितिको सदस्य सचिवको रुपमा काम गर्ने जिल्लास्थित जिल्ला भवन कार्यालयका प्रमुखलाई तोक्न सकिने व्यवस्था समेत गरियो ।

जिल्ला जिल्लामा सरकारी भवन निर्माण सम्वन्धी कार्य नगण्य रुपमा हुने र भएका निर्माण सम्वन्धी काम पनि ती सरकारी निकायहरुले आ आपनो छुट्टै इन्जिनियरिङ्ग इकाई खडा गरी वा कन्सल्टेन्ट नियुक्त गरी गराउने परिपाटी सुरु गरेको कारण जिल्ला कार्यालयहरुको संलग्नतामा भवन डिजाइन, निर्माण तथा सुपरिवेक्षणमा भन्दा वढ्दो शहरीकरणवाट उत्पन्न समस्यालई निराकरण गरी व्यवस्थित शहरकिरणको माध्यमवाट त्यस क्षेत्रमा विकासका पुर्वाधार विकास गरी रोजगारीका नयाँ अवसर सृजना गर्ने, पर्यावरणीय सन्तुलन कायम गरी उचित तथा व्यवस्थित वसोवासको व्यवस्था गर्ने जस्ता कार्यमा संलग्न गराउन सकेमा जिल्लास्थित कार्यालयहरुको उपादेयता वढ्ने र व्यवस्थित शहरी विकास र आवास योजना कार्यान्वयनमा सहयोग पुग्न जाने भएकाले नेपाल सरकार (म.प.) को मिति २०५४ असार ५ गतेको निर्णयानुसार २०५४ साल श्रावण १ गते देखि लागु हुने गरी भवन विभाग अर्न्तगतको काठमाडौ र ललितपुर वाहेकका ७३ जिल्ला भवन कार्यालय यस विभाग अर्न्तगत आई ६९ वटा आवास तथा शहरी विकास कार्यालयमा परिणत भएका थिए ।

यसैक्रममा व्यवस्थित आवास तथा शहरी विकास एवं उपयुक्त भवन निर्माण सम्वन्धी कार्यको दोहोरोपन हटाई एउटै निकाय मार्फत अगाडि वढाउने उद्देश्यले समान उद्देश्य र कार्यक्षेत्र एवं जनशक्ति भएका साविकका भवन विभाग र आवास तथा शहरी विकासलाई नेपाल सरकार (म.प.) को मिति २०५७।३।२६ को निर्णयानुसार एकीकृत गरि यस शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको स्थापना भएको हो । यस विभाग मातहतमा ५ क्षेत्रीय निर्देशनालयहरु, विशेष भवन निर्माण सम्भार डिभिजन र ६८ जिल्ला शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालयहरु रहेकोमा नेपाल सरकारको खर्चलाई वाञ्छित सीमाभित्र ल्याई सार्वजनिक खर्च कटौति गर्ने एवं विद्यमान संगठनलाई प्रभावकारी वनाउने उद्देश्यले नेपाल सरकार (म.प.) को मिति २०५८।८।२१ को निर्णयानुसार विभागको पुनसंरचना गरी साविकका जिल्ला कार्यालयहरुको वदला १ भन्दा वढी जिल्ला कार्य क्षेत्र रहने गरी २५ वटा डिभिजन कार्यालय र १ भवन प्रविधि अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्रको स्थापना भै तदनुरुप कार्य सञ्चालन हुदै आएकोमा हाल विभागलाई थपिएको वृहत जिम्म्मेवारका कारण भइरहेको जनसक्तिवाट ती थप कार्य पनि सम्पादन गनुपर्ने अवस्थालाई दृष्टिगत गरी नेपाल सरकारलाई आर्थिक भार नपर्ने गरी मौजुदा संगठन संरचनामा कार्य वोझ कम भएका स्थानवाट दरवन्दि विभागमा सारी विभागको दरवन्दिलाई हेरफेर गरी नेपाल सरकारको मिति २०६२।१२।१५ को निर्णयानुसार संगठनमा पून संरचना गरी कार्य सञ्चालन भइआएकोमा मिति २०७२ असोजमा मिति २०७२ बैशाख १२ र त्यस पछिका भूकम्पका कारण बढी क्षति भएका जिल्लाहरुमा थप १० वटा डिभिजन कार्यालयहरु थप गरी जम्मा ३५ वटा डिभिजन कार्यालयहरु तथा १ भवन प्रविधि तथा अनुसन्धान केन्द्र गरी जम्मा ३६ कार्यालयहरु व्यवस्था गरी थप व्यवस्थीत रुपमा सञ्चालन भइरहेको छ ।

कार्यहरु

शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग नेपालराज्य भरी व्यवस्थालाई प्रवर्धन गर्ने तथा आम जनताको आधारभूत आवश्यकताको रुपमा रहेको भवन निर्माणको उपयुक्त मापदण्ड तय गरी सुरक्षित, किफायती भवन निर्माणको विधामा निरन्तर कृयाशिल संगठन हो । उपरोक्त कार्यहरुलाई व्यवस्थित तुल्याउन यस विभागले नेपाल सरकारले निर्दिष्ट गरे अनुसार देहायका कार्यहरु सम्पादन गर्दै आएको छ ।

- सरकारी निकायहरुको भवन निर्माण, सुधार र पुन निर्माणको लागि डिजाइन, लागत अनुमान र अन्य परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने,
- सरकारी भवनहरुको डिजाइन तथा निर्माण कार्यहरुको गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न सरकारी भवनहरुको डिजाइन तथा निर्माणमा संलग्न रहने परामर्शदातृहरुको गुणस्तर कायम गराउन आवश्यक मापदण्ड तथा निर्देशिका तयार गरी लागु गर्ने
- भवन निर्माण सम्वन्धी निर्देशिका तथा नर्म्स तयार गर्ने
- भवनहरुको स्यानिटरी योजना, Air Conditioning System, Thermal Insulation, Acoustic Design, Lift, Escalator System हरुको विस्तृत डिजाइन र लागत अनुमान तयार गर्नको लागि समन्वय गर्ने
- सवै सरकारी भवनहरुको अद्यावधिक लगत संकलन गरी सो को आधारमा सरकारी भवन मर्मत सम्वन्धी दीर्धकालीन नीति तयार गरी सो अनुरुप कार्य गर्ने
- भवन निर्माण सम्वन्धी अन्य मुलुकहरुको अनुभवलाई समेत दृष्टिगत गरी उपयुक्त प्रविधि छनौट गरी सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रमा प्रयोग गर्न प्रचार प्रसार गर्ने
- दर विश्लेषण तथा निर्माण निर्देशिका तयारी सम्वन्धी कार्य गर्ने
- शहरी वस्तीहरुको व्यवस्थित विकासको मार्गमा आइपर्ने समस्याहरु समाधान गर्न र वढ्दो वातावरणीय समस्याहरुको निराकरण गर्न आवश्यक कार्यनीति र विस्तृत योजना तर्जुमा गरी स्थानिय निकायहरुसंग समन्वय र साझेदारी कायम गर्दै क्रमशः लागु गर्दै जाने
- नगर विकास ऐन, नगर विकास योजना समवन्धी मापदण्ड अनुसारको योजना क्रमशः लागु गर्दै जाने
- भवन निर्माण संहिता अद्यावधिक गरी क्रमशः लागु गर्ने
- स्थानिय निकायहरुको विच ती निकायहरुलाई प्रभाव पार्ने विकास योवनाको तर्जुमा र कार्यान्वयनमा समन्वय र साझेदारी कायम गर्ने
- स्थानिय निकायहरुलाई आफ्नो योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्न सक्ने तुल्याउन ती निकायहरुको प्राविधिक क्षमता अभिवृदि गर्न सहयोग गर्ने
- शहरी विकास तथा भवन निर्माण सम्वन्धी अल्पकालीन तथा दिर्धकालीन योजनाहरु तर्जुमा गर्ने तथा क्रमशः लागु गर्दै जाने
- शहरी वातावरण संरक्षण सम्वनधी कार्यहरु गर्ने

- संयक्त आवास नीति अर्न्तगत निर्माण हुने संयक्त आवास भवन सम्वन्धी Structural Design को संस्लेषण गर्ने
- समय समयमा नेपाल सरकारवाट तोकिए वमोजिमको अन्य कार्यहरु गर्ने

संस्थागत उद्देश्य

यस शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको मुख्य रुपमा निम्न तीन उद्देश्य रहेका छन् ।

शहरी विकासः विद्यमान सांस्कृतिक, पर्यटकिय तथा ऐतिहासिक क्षेत्रहरुको संरक्षण तथा संर्वधन हुने गरी आधुनिक, भौतिक सुविधाहरुको व्यवस्था गरी दिगो रुपले शहरहरुको विकास तथा गाउँ र नगरवीचको अन्तः सम्वन्धलाई सुदृढ गर्ने ।

आवासः व्यवस्थित वसोवासको प्रवर्धन गर्दै सुरक्षित तथा किफायति खालका भवनहरु निर्माण तथा विकास गराउने ।

प्रमुख कार्यहरु

यस विभागवाट मुख्यरुपमा निम्न कार्यहरु गरिन्छ ।

- सरकारी निकायहरुको भवन निर्माण, सुधार र पुनः निर्माणको लागि डिजाइन, लागत इष्टिमेट र अन्य परामर्श सेवा उपलव्ध गराउने
- सरकारी भवनहरुको डिजाइन तथा निर्माणमा संलग्न रहने निर्माणमा संलग्न रहने परामर्शदातृहरुको गुणस्तर कायम गराउन आवश्यक मापदण्ड तथा निर्देशिका तयार गरी लागु गर्ने
- भवन निर्माण सम्वन्धी निर्देशिका तथा नक्शा तयार गर्ने
- भवन निर्माणका लागि साइट प्लान तयार गर्ने
- भवनहरुको स्यानिटरी योजना, वातानुकुलित प्रणाली (Air Conditioning), थर्मल इन्सुलेसन (Thermal Insulation), Acoustic Design, Lift र Escalator System हरुको विस्तृत डिजाइन र लागत इष्टिमेट तयार पार्नका लागि समन्वय गर्ने
- सवै सरकारी भवनहरुको लगत अद्यावधिक गरी सो को आधारमा सरकारी भवन मर्मत सम्वन्धी दीर्धकालीन नीति तयार गरी कार्य गर्ने
- भवन निर्माण सम्वन्धी अन्य मुलुकहरुमा अपनाइएका उपयुक्त प्रविधि छनौट गरी सरकारी तथा निजि क्षेत्रमा प्रयोग गर्न प्रचार प्रसार गर्ने
- दररेट विश्लेषण तथा निर्माण डकुमेन्ट तयारी सम्वन्धी कार्य गर्ने

- शहरी वस्तीहरुको व्यवस्थित विकास गर्दा आइपर्ने समस्याहरु समाधान गर्न र वढ्दो वातावरणीय समस्याको निराकरण गर्न आवश्यक कार्यनीति र विस्तृत योजना तर्जुमा गरी स्थानीय निकायहरुसंग समन्वय र साझदारी कायम गर्दै क्रमशः लागु गर्दै जाने
- स्थानिय निकायहरुलाई आपनो योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्ने तुल्याउन ती निकायहरुको प्राविधिक क्षमता अभिवृदि गर्न सहयोग गर्ने
- स्थानिय निकायहरुका वीच निकायहरुलाई प्रभाव पार्ने विकास योजनाको तर्जुमा र कार्यान्वयनमा समन्वय र साझेदारी कायम गर्ने
- शहरी विकास तथा भवन निर्माण सक्वन्धी अल्पकालीन तथा दिर्धकालीन योजनाहरु तर्जुमा गर्ने र तिनको क्रमशः कार्यान्वयन गर्ने
- शहरी वातावरण संरक्षण सम्वन्धी कार्य गर्ने ।

कार्य विभाजन

महानिर्देशक तथा उप महानिर्देशकको कार्य विवरण

महानिर्देशकको कार्य विवरण

- शहरी विकास मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय तथा राष्ट्रिय योजना आयोगसंग समन्वय कायम गर्ने
- विभाग र सो अर्न्तगत डिभिजन कार्याल तथा आयोजनाहरुलाइ अख्तियारी प्रदान गर्ने
- विभाग र अर्न्तगत कार्यरत कर्मचारीहरको नियुक्ति, सरुवा, काज, पदस्थापना सम्वन्धी कार्य प्रचलित ऐन नियम वमोजिम गर्ने
- विभिन्न उच्च स्तरीय वैठकहरुमा विभागको प्रतिनिधित्व गर्ने
- वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी मन्त्रालयमा पेश गर्ने र सोको स्विकृति पश्चात् कार्यान्वयन गराउने
- वेरुजु फछ्यौट समवन्धी कार्य गर्ने
- तालुक अड्डाहरुको नीति निर्देशन पालना गर्ने

उप महानिर्देशकको कार्य विवरण

(आवास महाशाखा, शहरी विकास महाशाखा, भवन महाशाखा, खरिद व्यवस्थापन महाशाखा)

- सम्वन्धित महाशाखा प्रमुख भई कार्य गर्ने

- वर्षिक कार्यक्रम तर्जुमा सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने
- शाखाहरुलाई आ-आपना कार्यहरु सम्पादन गर्न आवश्यक निर्देशन दिने र शाखाहरु विच समन्वय कायम गर्ने
- विभिन्न समयमा गठन हुने कार्यदलहरुमा विभागको प्रतिनिधित्व गर्ने
- महानिर्देशकलाई आवश्यक सल्लाह र सहयोग उपलव्ध गराउने र उहाँको अनुपस्थितिमा विभागिय प्रमुखको जिम्मेवारी सम्हाल्ने ।

शहरी विकास महाशाखा

विभागको उद्देश्य हासिल गर्न यस महाशाखाले शहरी विकासको प्रकृयालाई क्षेत्रगत आधारमा अध्ययन गरी आवश्यक स्थलगत, आर्थिक तथा सामाजिक सुचकांङ्कहरु सहितका नक्शाहरु तयार पारी शहरी तथा ग्रामिण विकास अन्तरसम्वन्धलाई दरिलो वनाउदै शहरी वस्तीहरुको व्यवस्थित विकास गर्ने शहरी भु उपयोग योजना सम्वन्धी मापदण्डहरु वनाउने शहरी वातावरणको अध्ययन मुल्याङ्कन तथा अनुसन्धान गर्ने शहरीकरण तथा नगर विकास गर्ने क्रममा आवश्यक पूर्वाधारहरु जस्तै सडक ढल र विजुली आदिको विकास सुधार तथा विस्तार गर्न आवश्यक कदम चाल्ने र नगरपालिका नगर विकास समितिलाई भौतिक विकास योजना तयार पार्न सहयोग गर्नुका साथै तिनको डिजिटल आधार नक्शा तयार गर्ने कार्यका लागि समयमै प्रभावकारी रुपमा कार्य सम्पादन होस भन्ने उद्देश्यले यस महाशाखा अर्न्तगत ५ वटा छुट्टाछुट्टै शाखाहरु कार्यरत रहेका छन् ।

भौतिक योजना तथा शहरी विकास शाखा

यस भौतिक योजना तथा शहरी विकास शाखाको मुख्यतः भौतिक योजना तर्जुमा तथा विकास र नगर विकास सम्वन्धी कार्य सञ्चालन गर्दछ ।

यस शाखावाट गरिने भौतिक योजना तर्जुमा तथा विकास सम्वन्धी कार्य

- नेपाल अधिराज्यभर शहरीकरणको क्रममा शहरी वस्तीहरुको व्यवस्थित विकासको मार्गमा आइ पर्ने समस्याहरु समाधान गर्ने तर्फ अध्ययन गरी विश्लेषणवाट सिफारिस हुन आएका अल्पकालिन एवं दिर्धकालीन भौतिक विकास योजनाहरुको क्रमिक कार्यान्वयनका लागि आवश्यक कायनीति तर्जुमा गरी लागु गर्ने
- नेपाल राज्यभर शहरी विकासको प्रकृयालाई क्षेत्रगत आधारमा अध्ययन तथा विश्लेषण गरी शहरी विकास र ग्रामिण विकास अन्तरसम्वन्धलाई दरिलो वनाउन आवश्यक भौतिक योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने, गराउने

- भौतिक विकास योजना तयार गर्ने सन्दर्भमा स्थलरुप (Topography) नक्शा आर्थिक, सामाजिक वा अन्य विविध सुचकहरु चित्रण गरिएका एवं भौतिक विकास योजना अर्न्तगत विभिन्न थिमेटिक नक्शाहरुको संकलन उतपादन सम्वर्धन एवं प्रचार सम्वन्धी कार्य गर्ने
- अल्पकालीन र दिर्धकालीन भौतिक विकास योजना तयारीका लागि सम्भावना र चुनौति तथा वैकल्पिक अवस्थाहरुको मूल्याङ्कन एवं योजनाका महत्वपूर्ण क्षेत्र र विकास कार्यक्रमहरुका वारेमा पूर्ण विश्लेषण गर्ने गराउने । यसरी अध्ययन विश्लेषण गर्दा वातावरण आवास सामुदायिक सेवाहरु आर्थिक क्षमता यातायात खानेपानि तथा ढल निकास विद्युतीकरण जस्ता सवै क्षेत्रलाई समेट्ने र समेट्न लगाउने ।
- भूमि प्रयोग वारे प्रस्ताव तयार गर्दा १:२५००, १:१०००० वा १:२५००० मापको स्थलगत नक्शालाई आधार मानी पूर्व विश्लेषणवाट निर्धारण हुन आएका भू-उपयोगहरु उक्त नक्शामा चित्रण गर्ने गराउने सो भू-उपयोगको नियमवद्ध विकासका लागि मापदण्डको तर्जुमा गर्ने गराउने
- स्थानिय भू-क्षेत्र विकास योजना (Local Area Development Plan) तयार गर्दा सम्पूर्ण क्षेत्रको भौतिक विकास योजनावाट निर्धारित मार्गदर्शनको आधारमा तोकिएको भू- उपयोग क्षेत्र कित्ता नापी नक्शामा स्पष्ट खुल्ने गरी चित्रण गर्ने र सो को नियमपद्ध विकासका लागि आवश्यकता अनुसारको जग्गा विकास एवं भवन निर्माण स्वीकृतिका लागि आवश्यक नियमहरु जस्तो घडेरीको नाप भवनको साँध उचाइ धनत्व सार्वजनिक सेवा सुविधाहरु आधारशिलाहरु तथा सार्वजनिक जग्गा र अन्य संरक्षण गर्नु पर्ने क्षेत्र आदिको रेखात्मक चित्रहरु सहितको विवरण तयार गर्ने गराउन लगाउने ।
- पूर्व विश्लेषण आधारमा भविष्यको भूमि प्रयोग (Land Use), क्षेत्रगत योजना (zoning) र स्थानीय भू-क्षेत्र विकास योजना र कार्यक्रम (Local Area Developmemnt Plan Programme) हरुको अल्पकालीन तथा दीर्धकालीन योजना तथा कार्यक्रमहरुको मार्गदर्शन तयार गर्ने गराउने ।

यस शाखावाट गरिने नगर विकास सम्वन्धी कार्य

- देशका शहरी क्षेत्र तथा नगरउन्मुख वजार क्षेत्रहरुको व्यवस्थित तथा नियन्त्रित विकासको लागि सम्भाव्यताका आधारमा आवश्यक भौतिक विकास योजना तर्जुमा गरी नगर विकास ऐन २०४५ अनुसार काठमाडौ उपत्यका नगर विकास समिति वाहेकका नगर विकास समितिहरुलाई आवश्यक प्राविधिक एवं व्यवस्थापकीय सहयोग प्रदान गर्ने ।
- नगर विकास समितिवाट वा अन्य स्वीकृत निकायहरुवाट भौतिक विकास योजनाको कार्यान्वयन नियमित रुपमा भएको वारे आवधिक अनुगमन गर्ने सो वारे केन्द्रीयतहमा आवश्यकतानुसार भौतिक विकास सम्वन्धी समसामयिक विचार राय परामर्श प्रचार प्रसार गर्ने गराउने ।

- नगर विकास ऐन नियमको तर्जुमा तीनको आवधिक परिमार्जन र संशोधन सम्वन्धमा आवश्यक अध्ययन तथा विश्लेषण गरी नेपाल सरकारमा निर्णयार्थ सिफारिस तयार गरी पेश गर्ने गराउने ।

शहरी वातावरण शाखा

यस शहरी वातावरण शाखावाट सम्पादन गरिने मुख्य कार्य यस प्रकार रहेका छन् ।

- शहरी वातावरणको अध्ययन अनुसन्धान तथा मूल्याङ्कन गर्ने
- शहरी एवं मानवजन्य वातावरण क्षतिको मानवोचित न्यून राख्न आवश्यक आधारको अनुसन्धान तथा विश्लेषण गरि आवश्यक आयोजनाहरुको पहिचान गर्ने र कार्यान्वयनका लागि आवश्यक लगानी गर्ने गराउने
- शहरी क्षेत्रको वास्तुकला ऐतिहासिक सांस्कृतिक एंव धार्मिक क्षेत्रहरुको आवश्यक संरक्षण सम्वर्धन तथा शहरी क्षेत्रको सौन्दर्य अभिवृद्धि गर्न गराउन आवश्यक क्षेत्रहरुको पहिचान गरी आयोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- शहरी क्षेत्रमा पर्ती जग्गाहरुको संरक्षण सम्वर्धन गरी शिशु उद्यान र बाल, बृद्ध तथा युवकहरुका लागि खुल्ला स्थानको जर्गेना गरि शहरी क्षेत्रलाई हराभरा राख्नका लागि आवश्यक आयोजनाहरुको पहिचान गरि कार्यान्वयनका लागी स्थानीय इकाईहरुलाईसमेत परिचालन थरी आवश्यक प्राविधिक तथा अन्य सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- शहरी एवं मानवजन्य वातावरणको मानवोचित हद एवं मापदण्ड प्रति सर्वसाधारणको जानकारीका लागि गोष्ठी सम्मेलन प्रचार प्रसारको काम गर्नुका साथै शहरी वातावरण संरक्षणका लागि नियमहरु वनाई कार्यान्वयनका लागि सम्वन्धीत इकाईहरुलाई सहयोग पुर्‍याउने ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र बढिरहेको अव्यवस्थित शहरी विकासलाई व्यवस्थित पारी उपयुक्त भू-उपयोगको आधारमा शहरी क्षेत्रको विकास गर्न आवधिक कार्ययोजना तर्जुमा गर्ने त्यसका लागि प्राविधिक जनशक्ति आवश्यक भएमा उपलब्ध गराउने ।
- आवधिक कार्ययोजनाको पहिचान गरेका सार्वजनिक योजना साझेदारीका वहुक्षेत्रगत लगानीका आधारमा कार्यान्वयन गर्ने र त्यसको अनुगमन गर्ने ।

साना शहर शाखा

यस साना शहर शाखावाट सम्पादन गरिने मुख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- शहरीकरण तथा नगर विकास गर्ने क्रममा आवश्यक पूर्वाधारहरु सडक, ढल, विजुली, खानेपानीको उपलव्धता सुधार तथा विस्तार गर्न आवश्यक कदम चाल्ने

- सानाशहर भौतिक पूर्वाधार विकास गर्ने कार्यमा आवश्यक अध्ययन योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनका लागी आवश्यक कदम चाल्ने
- साना शहरको पहिचान गर्न जिल्लास्थित साना वजारहरुको अध्ययन गरी प्राथमिकता तोकी आवश्यक विकास कार्यको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने
- शहरमा आवश्यक विविध सेवाहरु जस्तै हाटवजार रिक्रियसन एरिया सोलिड वेस्ट म्मानेजमेन्ट सडक वत्ती सभा सम्मेलन गृह आदिको विकास गर्न आवश्यक कदम चाल्ने
- देशका विभिन्न भागमा धनावस्ती सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने र प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्यवयनको भुमिका निर्वाह गर्ने
- हिमाल पहाड तराईमा नमूना गाउँको अध्ययन गर्ने र प्रस्ताबित योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समन्वयकार्ताको भूमिका निर्वाह गर्ने
- साना शहर वजार केन्द्र नगर उन्मख गा.वि.स.हरुको भौतिक विकास योजना तर्जुमा गर्ने । योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समन्वयकर्ताको भुमिका निर्वाह गर्ने
- साना शहर / वजार केन्द्रहरुको विस्तृत योजना प्रतिवेदन तयार गर्ने तथा पूर्वाधार निर्माणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने

नगरपालिका शाखा

नगरपालिका शाखा वाट सम्पादन गरिने मूख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- स्थानीय नगरपालिकाको भाग अनुरुप साझदारी अपधारणा अवलम्वन गर्ने विभागीय कार्यक्रमले निर्दिष्ट गरे अनुरुप सीप वित्तिय स्रोत र साधनमा स्थानीय जनसमुदायहरुको प्रत्यक्ष संलग्नतमा नगरपालिकहरुको प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि गर्दै त्यहाँको वडा तहका तत्कालीन समस्या समाधान तथा नगरको विकास लागी आवधिक योजना तर्जुमा गर्ने
- नगरपालिकाहरुवाट सञ्चालित नगर विकास सम्वन्धी कार्यक्रमहरुको आवश्यकता अनुरुप अनुगमन मूल्याङ्कन तथा पुनरावलोकन कार्यमा सरिक हुने
- नगरपालिकाहरुको योजना तर्जुमा कार्यको लागि तथा योजनाको उपादेयता बारे सुचना प्रवाह गर्ने
- शहरी विकास आयोजना समन्वय कार्यालय अर्न्तगत डिभिजन कार्यालयहरुवाट संचालित शहरी विकास सम्वन्धी कार्यक्रमहरुको नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने

तथ्याङ्क तथा भू–सुचना शाखा

यस तथ्याङ्क तथा भू-सुचना शाखावाट सम्पादन गरिने मूख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- भइरहेका नगरपालिकाहरु जिल्ला सदरमुकाम र वजार क्षेत्रको लगत तयार गर्ने

- क्षेत्रीय स्तर नगरपालिका नगर विकास समिति शहर / वजार आदिको भौतिक विकास योजना तयार गर्न सहयोग गर्ने
- नयाँ गठित नगरपालिकाहरुको अर्वन म्याप तयार गर्न सहयोग गर्ने
- शहरी क्षेत्रमा भए गरेका अध्ययनहरुको यथास्थिति तथा म्यापिङ्ग इण्डेक्स तयार गरी अद्यावधिक गर्ने
- भू-सुचना प्रणालीको क्रमवद्ध रुपमा विकास गर्दै उक्त प्रविधिको प्रयोग निर्णय प्रकृयामा समावेश गर्दै जाने र त्यसका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ति तयार गर्न सम्वन्धीत निकायसँग सम्वन्ध राखी आवश्यक तालिमको व्यवस्था मिलाउने
- विभागलाई आवश्यक तथ्याङ्कहरु संकलन गर्ने तथा विश्लेषण गर्ने
- विभागीय निर्देशअनुसार विक्री वितरणका लागि छुट्टाइएका नक्शा तथा रिपोर्टहरु विक्री वितरण गर्ने

भवन महाशाखा

विभागको उद्देश्य हासिल गर्नका लागि यस महाशाखाले विभाग अर्न्तगतका भवन निर्माण सम्वन्धी डिजाइन इष्टिमेट तयार गर्ने गराउने र जिम्मेवारी पाए अनुसारका अन्य सरकारी भवनहरुको समेत डिजाइन इष्टिमेट तयार गर्ने गराउने कार्य गर्दछ । यसका साथै नियमित रुपमा सरकारी भवनहरुको लगत राखी मर्मत सुधार गर्ने कार्य र नेपाल सरकारवाट स्वीकृत भएका भवन निर्माण संहिता सम्वन्धीत निकायमा लागु गराई भवन निर्माण गर्ने तथा भवन निर्माण गर्दा अपनाउनु पर्ने प्रकृयाहरु जस्तै ठेक्का व्यवस्थापन र खरिद व्यवस्थापन को लागि आवश्यक निर्देशिका तथा मार्गदर्शन तयार गरि लागु गराउने कार्य यस महाशाखावाट गरिन्छ यसको अलावा विल्डिङ्ग युटिलिटि सम्वन्धी कामका साथै आवास तथा शहरी विकास कार्यक्रम सञ्चालनमा अपनाइनु पर्ने मापदण्ड वनाई लागु गर्ने गराउने कार्य गरिन्छ । महाशाखावाट गरिने काम समयभित्रै प्रभावकारी रुपमा सम्पन्न गर्नका लागि यस महाशाखा अर्न्तगत ५ वटा छुट्टछुट्टै शाखाहरु कार्यरत रहेका छन् ।

भवन निर्माण शाखा

यस भवन निर्माण शाखावाट सम्पादन गरिने मूख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- राष्ट्रिय स्तरका र अन्य केन्द्रीय स्तरका सरकारी कार्यालयहरुको प्रस्तावित भवन निर्माण गर्न सम्भाव्य निर्माणस्थल छनौटका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने, निर्माण स्थलको विस्तृत सर्वेक्षण गरी निर्माण स्थल नक्शा तयार गर्ने
- प्रस्तावित निर्माण कार्य सम्वन्धी गुरुयोजना तयार पार्नुका साथै निर्माण स्थलको माटो परिक्षण तथा जिओ टेक्निकल इन्भेष्टिगेसन गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने

- प्रारम्भिक नक्शा आर्किटेक्चरल व्रिफ तयार गरी सम्वन्धीत निकायवाट स्वीकृति लिने र आर्किटेक्चरल र स्ट्रक्चरल डिटेल नक्शाहरु तयार पार्ने
- आवश्यकता अनुसार विभाग अर्न्तगत सञ्चालित भवन निर्माण कार्यहरुको नियमित निरीक्षण तथा अनुगमन गर्ने
- नेपाल अधिराज्यभर निर्माण हुने सरकारी भवनहरुको डिजाइन तथा निर्माण कार्यहरुको निरीक्षण तथा अनुगमन गर्न निर्माण कार्य सम्वन्धी स्पेसिफिकेसनमा एकरुपता ल्याउने र निरन्तर सुधारको प्रकृया कायम राख्ने
- गणतन्त्र स्तम्भ / स्मारक निर्माण कार्य लागायत राष्ट्रिय स्तरका निर्माण डिजाइन तथा निर्माण कार्यको सुपरभिजन गर्ने

भवन संहिता शाखा

यस भवन संहिता शाखावाट सम्पादन गरिने मूख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- भवन निर्माण संहिता नियम तर्जुमा गर्ने र यसलाई समयानुकूल अध्यावधिक गर्दै कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता ल्याउन गाँउदेखि केन्द्रसम्म प्रचार प्रसार गर्ने र सरकारी स्तरमा क्रमिक रुपमा लागु गर्ने
- भवन निर्माण सम्वन्धी प्रविधि विकास गर्न यस क्षेत्रसंग संलग्न उद्योगहरुसंग समन्वय कायम गरी नयाँ प्रविधि विकास गरी भवन निर्माण सामग्री तयार गराउन सकृय भूमिका खेल्ने
- विभिन्न मुलुकहरु खासगरी दक्षिण एसियाली मुलुकहरुमा प्रविधि विकास सम्वन्धमा भए गरेका अध्ययन अनुसन्धान सम्वन्धी जानकारी हासिल गर्ने र देशका लागि उपयुक्त हुने खालका प्रविधि छनौट गरि सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रमा प्रचार प्रसार गर्ने
- विभाग अर्न्तगत कार्यरत सम्पूर्ण जनशक्तिलाई समयानुकूल वढी दक्ष तथा कुशल वनाउने उद्देश्य अनूरुप आवश्यकता अनुसार तालिम भ्रमण तथा उच्च शिक्षा अध्ययन व्यवस्था गर्नुका साथै सीप एवं अनुभवको आदान प्रदान गर्न पाउने व्यवस्था मिलाउने
- भवन निर्माण सामग्री प्रयोगशालावाट अधिराज्यको विभिन्न क्षेत्रमा पाइने निर्माण सामग्रीहरुको गुणस्तरको परिक्षण गर्दै जाने, प्राप्त नतिजाका आधारमा उपयुक्त निर्माण सामग्री छनौट गरी प्रयोग विधि तयार गरी प्रचार प्रसार गर्ने
- नेपाल सरकारवाट स्वीकृत भएको भवन निर्माण संहिता सम्वन्धीत निकायवाट लागु भए नभएको सम्वन्धमा अनुगमन गर्ने र गराउन निरन्तर प्रयत्नशिल रहने

भवन सर्भिसेज शाखा

यस भवन सर्भिसेज शाखावाट सम्पादन गरिने मुख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- नियमित रुपमा सरकारी भवनहरुको लगत राखी मर्मत सुधार गर्ने गराउने
- अधिराज्यका विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रमा विद्यमान परम्परागत स्थानीय भवन निर्माण प्रविधिको विश्लेषणवाट देखा परेका विशेषताहरु एवं त्रुटिहरु औंल्याई भवन वढी टिकाउ वातावरणलाई असर नपार्ने मितव्ययी तथा सुविधायुक्त वनाउन सुधारात्मक उपायहरु तयार गरी प्रचार प्रसार गर्ने सो सम्वन्धी तालिम सञ्चालन गर्ने
- विल्डिङ्ग युटिलिटि सम्वन्धी काम गर्ने गराउने

भवन मर्मत तथा मूल्याङ्कन शाखा

यस भवन मर्मत तथा मूल्याङ्कन शाखावाट सम्पादन गरिने मुख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- नियमित रुपमा सरकारी भवनहरुको लगत राखी मर्मत तथा संम्भार गर्ने गराउने
- नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरुवाट मूल्याङ्कनका लागि माग भै आएमा मूल्याङ्कन कार्य गर्ने
- भवन मर्मत कार्यको लागि साल बसाली बजेट प्रस्ताब तयार गर्ने र विनियोजित बजेट वितरणको व्यवस्था मिलाउनुका साथै विभाग अर्न्तगतका डिभिजन कार्यालयहरुलाई भवन मर्मत कार्यको प्राथमिकताको आधारमा तयार गरिदिने र प्राथमिकता सूची तयार गर्ने निर्देशन दिने
- भवन मर्मत कार्यका लागि उपयुक्त प्रविधि विकास गर्नुका साथै सम्वन्धीत ईन्जिनियर सव ईन्जिनियरहरुलाई उपयुक्त प्रविधि र निर्माण सामग्रीहरु बारे नियमित रुपले तालिम दिने व्यवस्था गर्ने

भवन मापदण्ड शाखा

यस भवन मापदण्ड शाखावाट सम्पन्न गरिने कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- राष्ट्रिय योजना आयोगवाट स्वीकृत भवन योजना सम्वन्धी कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने
- आवास तथा शहरी विकास कार्यक्रम सञ्चालनमा अपनाउनुपर्ने मापदण्ड वनाई लागु गर्ने

- शहरी पूर्वाधारहर समेत विभिन्न शहरी विकास सम्वन्धी एलिमेन्टहरुको न्यूनतम मापदण्डको विकास गरी लागु गर्नूका साथ शहरी भू-उपयोग योजना सम्वन्धी मापदण्ड वनाउने
- शहरी क्षेत्र, नगरपालिका र गाउँ विकास समिमिमा समेत जग्गा विकास गर्न घर निर्माणका लागि बनाइने नक्शाका लागि आवश्यक पर्ने मापदण्ड जस्तै न्यूनतम क्षेत्रफल, भूँइ क्षेत्रको अनुपात, पहुँच मार्ग आदिका विकास गरी लागु गर्ने
- विशेष योजना क्षेत्र तथा निकटवर्ती क्षेत्रका लागि आवश्यकता अनुसार मापदण्ड बनाउने
- भवन निर्माण मापदण्ड, भवन संहिता तयार पार्ने

आवाश महाशाखा

यस आवाश महाशाखाबाट सम्पन्न गरिने मूख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

विभागको उद्देश्य हासिल गर्न यस महाशाखाले राष्ट्रिय योजना आयोगबाट स्वीकृत बैदेशिक सहयोग सम्वन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने ती कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सम्वन्धित नियोग र योजना बीच समन्वय गर्ने तथा तिनको प्रगति अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै सम्वन्धीत आयोजना तथा महाशाखाबाट राय माग भइआएमा राय उपलब्ध गराउने । कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखा परेका समस्या समाधान गर्न विभाग र अर्न्तगतका निकाय बीच छलफल तथा अन्तरक्रियाको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने तथा विभागको योजना तर्जुमा गर्ने कार्य यस महाशाखाबाट गरिन्छ । यी कार्यहरु प्रभावकारी रुपमा सम्पन्न गर्नका लागि यस महाशाखा अर्न्तगत ४ छुट्टछुट्टै शाखाहरु कार्यरत रहेका छन् ।

आवास शाखा

यस आवास शाखाबाट सम्पन्न गरिने मूख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- विभिन्न जिल्लामा पिछडिएका विपन्न तथा सिमान्तकृत परिवारहरुको लागि न्पून लागतमा स्थानिय प्रविधि र श्रम प्रयोग गरी आधुनिक आवास निर्माण गरी बसोबासको व्यवस्था गर्ने
- नेपाल सरकारको आवास सम्वन्धी नीति अनुसार आवास योजना तर्जुमा गर्ने
- आवास योजना सम्वन्धी कार्यक्रम तयार गरी राष्ट्रिय योजना आयोगमा पेश गर्ने र स्वीकृत आवास योजनालाई विभागको योजना शाखासंग समन्वय गरी कार्यान्वयन गर्ने
- शहरी आवासको विकास गर्दा आईपर्ने समस्याहरु समाधान गर्न र बढ्दो वातावरणीय समस्या समाधान गर्न आवश्यक समन्वय गरी नीति र नियमहरु कार्यान्वयन गराउने

- जग्गा विकास कार्यक्रमलाई सुनियोजित ढंगबाट कार्यान्वयन गर्न गराउन आबश्यक प्रचार प्रसार गोष्ठी तालिम संचालन गर्नुका साथै घडेरी विभाजन नीतिको प्रारुप तयार गरी लागु गर्ने

योजना शाखा

यस योजना शाखाले सम्पन्न गरिने मूख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- विभागका लागि अल्पकालीन तथा दिर्धकालीन योजनाहरुको तर्जुमा गर्ने
- विभाग र विभाग अर्न्तगतका निकायबाट सञ्चालन गरिने वार्षिक कार्यक्रमहरुको तर्जुमा गरी स्वीकृतिका लागि मन्त्रालयमा पेश गर्ने र स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सम्वद्ध निकायहरुमा पठाउने
- विभाग र विभाग अर्न्तगतका निकायबाट सञ्चालित आयोजनाहरुको मासिक ,चौमासिक, अर्धवार्षिक तथा वार्षिक प्रगति विवरणहरु माग गरी तिनको अनुगमन र मूल्याङ्गन गरी नियमित रुपमा प्रगति प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउने
- संचालित आयोजनाहरुमा समस्या आइपरेमा तिनको विभागिय तथा मन्त्रालय स्तरमा समाधानको लागि पहल गर्ने

अनुगमन शाखा

यस अनुगमन शाखाबाट सम्पन्न गरिने मूख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- विभाग र अर्न्तगतका आयोजनाहरु तथा डिभिजन कार्यालयहरुबाट संचालित कार्यक्रमहरुको नियमित रुपमा अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने
- अनुगमन निरीक्षण पश्चात प्रगति विवरण तयार गरी महाशाखा प्रमुख तथा विभागीय प्रमुख समक्ष पेश गर्ने
- कार्यक्रम अनुगमन निरीक्षणका लागि शाखाको कर्मचारी खटाउन सिफारिस गराउने
- अनुगमन निरीक्षणका क्रममा कार्यक्रम सञ्चालनमा समस्या देखिएमा तिनको निराकरण गर्ने वा निराकरणका लागि सम्वन्धीत महाशाखा प्रमुख वा विभागीय प्रमुख समक्ष पेश गर्ने गराउने

बैदेशिक सहयोग समन्वय शाखा

यस बैदेशिक सहयोग समन्वय शाखा सम्पन्न गरिने मूख्य कार्यहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

- बैदेशिक सहयोग सम्वन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने
- बैदेशिक सहयोग आवश्यक पर्ने आयोजनाहरुको लागि आवश्यक पर्ने श्रोत साधन जुटाउने उपयुक्त निकायलाई अनुरोध गर्ने
- बैदेशिक सहयोगमा उपलव्ध परामर्शदाताहरु स्वयमसेवकहरुको भिसा तथा अन्य आवश्यक कुराको लागि मन्त्रालयमा पेश गर्ने

आ.व. २०६६-६७ मा भारतीय सहयोगका निर्माणाधिन एकिकृत जाँच चौकीहरुको कार्यान्वयन तथा समस्या समाधानमा क्रियासिल रहेको । भारतीय सहयोगमा निर्माणाधिन साँस्कृतिक सम्पदा संरक्षण जस्ता २० कार्यक्रमहरु सञ्चालन समन्वय गरेको ।

विभागबाट प्रदान गरिने सेवा

भवन तर्फ

यस विभागबाट मूख्यरुपमा निम्न कार्यहरु गरिन्छ ।

- सरकारी निकायहरुको भवन निर्माण, सुधार र पुनः निर्माणको लागि डिजाइन, लागत इष्टिमेट, जनता आवास कार्यक्रम र अन्य परामर्श सेवा उपलव्ध गराउने
- सरकारी भवनहरुको डिजाइन तथा निर्माणमा संलग्न रहने परामर्शदाताहरुको गुणस्तर कायम गराउन आवश्यक मापदण्ड तथा निर्देशिका तयार गरी लागु गर्ने
- भवन निर्माण सम्वन्धी निर्देशिका तथा नक्शा तयार गर्ने
- भवन निर्माणका लागि साइट प्लान तयार गर्ने
- भवनहरुको स्यानिटरी योजना वातानुकुलित प्रणाली, थर्मल इन्सुलेसन, अकोष्टिक डिजाइन, लिपट तथा इस्कालेटर सिष्टमहरुको भवनहरुको विस्तृत डिजाइन र लागत इष्टिमेट तयार पार्नका लागि समन्वय गर्ने
- सबै सरकारी भवनहरुको लगत अद्यावधिक गरिएको आधारमा सरकारी भवन मर्मत सम्वन्धी दिर्घकालीन नीति तयार गरी कार्य गर्ने
- भवन निर्माण सम्वन्धी अनय मूलुकहरुमा अपनाइएको उपयुक्त प्रविधि छनौट गरी उक्त प्रविधि सरकारी तथा निजि क्षेत्रमा प्रयोग गर्न प्रचार प्रसार गर्ने

- दररेट विश्लेषण तथा निर्माण डकुमेन्ट तयारी समवन्धी कार्य गर्ने
- शहरी वस्तीहरुको व्यवस्थित विकास गर्दा आइपर्ने समस्याहरु समाधान गर्न र बढ्दो वातावरणीय निराकरण गर्न आवश्यक कार्यनीति र विस्तृत योजना तर्जुमा गरी स्थानीय निकायहरु वीच समन्वय र साझेदारी कायम गर्दै क्रमश लागु गर्दै जाने

शहरी विकास तर्फ

- स्थानीय निकायहरुलाई आपनो योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्ने तुल्याउन ती निकायहरुको प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि गर्न सहयोग गर्ने
- स्थानीय निकायहरुका विच ती निकायहरुलाई प्रभाव पार्ने विकास योजनाको तर्जुमा र कार्यान्वयनमा समन्वय र साझेदारी कायम गर्ने
- शहरी वातावरण संरक्षण सम्वन्धी कार्य गर्ने
- शहरी विकास तथा भवन निर्माण सम्वन्धी अल्पकालीन तथा दिर्धकालीन योजनाहरु तर्जुमा गर्ने र तिनको क्रमश कार्यान्वयन गर्ने

आवास तर्फ

- आवासलाई सर्व सुलभ र सवै वर्गका जनताको पहुँचलाई सुनिश्चित गर्न राष्ट्रिय आवास नीति तयार गर्ने
- ग्रामिण क्षेत्रमा छरिएर रहेका वस्तीहरुलाई एकिकृत गरी धना वस्तीको रुपमा विकास गर्न धनावस्ती विकास हुन सक्ने संम्भाव्य स्थानहरुको संम्भाव्यता अध्ययन गरी पूर्वाधारहरुको विकास गर्ने
- काठमाण्डौमै उपत्यकाको अव्यवस्थित एवं अस्वस्थकर टोल वस्तीहरुको विस्तारलाई निरुत्साहीत गर्दै व्यवस्थापन गर्न न्यून आय भएका परिवारहरुको आवास सुविधा तथा भौतिक पूर्वाधारहरुको पहुँचमा वृदि गर्ने
- काठमाण्डौ उपत्यका नदि किनारमा तथा अन्य स्थानमा रहेको अव्यवस्थित र अस्वस्थकर वस्तीहरु व्यवस्थित गर्ने
- न्यून आय भएका लक्षित समूदायहरुलाई किफायती आवास निर्माण गरी वसोवासको व्यवस्थ ा गर्न जनता आवास जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने
- देशका विभिन्न भागमा घनावस्तीको रुपमा विकास भइसकेका र गुचुमुच्चु परेर रहेका वस्तीहरुमा आवश्यक पूर्वाधार वाटो, खानेपानि, शौचालय, नाली, खुला क्षेत्रको व्यवस्था गर्ने
- व्यवस्थित शहरी विकासका लागि जग्गा विकास कार्यक्रमहरु संञ्चालन गर्ने

- आवास र भवन क्षेत्रलाई देशको आर्थिक गतिविधिसंग आवद्ध गर्न उद्योगको रुपमा स्थापित गर्ने
- यी प्रमुख कार्यहरुका साथै यस विभागलाई जनयुद्धका क्रममा ध्वस्त भएका भवन तथा संरचनाहरुको पुनः निर्माण तथा शिविर व्यवस्थापन सम्बन्धी कामको थप जिम्मेवारी प्राप्त हुनुका साथै अदालत तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय अर्न्तगतका स्वास्थ्य भवनहरुको निर्माण सुपरिवेक्षण लागत इष्टिमेट तथा डिजाइन जनता आवास कार्यक्रम आदिको जिम्मेवारी समेत यस विभागलाई प्राप्त भएको छ ।

सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी, सम्वन्धित शाखा प्रमुख

शाखाको जिम्मेवारी

महानिर्देशकज्यूको कार्यकक्ष

सि नं	पद	नाम थर	कैफियत
१	महानिर्देशक	श्री शिवहरि शर्मा	
२	शाखा अधिकृत	श्री लक्ष्मण प्रसाद न्यौपाने	
३	कार्यालय सहयोगी	श्री वालकुमार अर्याल	
४	ह.स.चा	श्री हेम कुमार वोहोरा	
५	कार्यालय सहयोगी	श्री सीता अर्याल	करार
६	कार्यालय सहयोगी	श्री अञ्जु विष्ट	करार

कानूनी राय परामर्श इकाई

१	कानून अधिकृत	श्री श्याम प्रसाद श्रेष्ठ	

आर्थिक प्रशासन शाखा

१	प्रमुख लेखा नियन्त्रक	श्री गोपी चन्द्र भण्डारी	
२	लेखा अधिकृत	श्री कुल प्रसाद दाहाल	
३	लेखा अधिकृत	श्री केशव प्रसाद कोइराला	
४	लेखा अधिकृत	श्री श्रीधर धिमिरे	
७	लेखापाल	श्री पशुपति नाथ योगी	
८	लेखापाल	श्री सीता केसी	
९	सह लेखापाल	श्री सन्तोष कार्की	
१४	टाइपिष्ट नासु	श्री गीता सापकोटा	
१५	सुपरभाइजर	श्री केदार आर्चाय	करार
१६	ह.स.चा.	श्री देव नारायण मर्हजन	करार
१०	कम्प्युटर अपरेटर	श्री हरि प्रसाद पनेरु	करार
११	कम्प्युटर अपरेटर	श्री मोनिका मर्हजन	करार
१२	कम्प्युटर अपरेटर	श्री समिता विसी	वेरुजु
१३	कम्प्युटर अपरेटर	श्री सचितानन्द यादव	वेरुजु
१७	कार्यालय सहयोगी	श्री रामचन्द्र कार्की	करार
५	परामर्शदाता	श्री रत्न लाल श्रेष्ठ	परामर्श सेवा
६	परामर्शदाता	श्री टंकनाथ थपलिया	परामर्श सेवा

सामान्य प्रशासन तथा जनशक्ति विकास शाखा

१	उप-सचिव	श्री खेमराज उपाध्याय	
२	शाखा अधिकृत	श्री मोहन कोइराला	
३	शाखा अधिकृत	श्री अर्जुन कुमार कार्की	
४	ना.सु.	श्री विष्णु भटराई	
५	खरिदार	श्री नविन कुवँर	
१०	स्वीपर	श्री श्याम प्यारी पोडेनी	
६	कार्यालय सहयोगी	श्री शोभा पराजुली	करार
७	कार्यालय सहयोगी	श्री सविना निरौला	करार
८	कार्यालय सहयोगी	श्री सरिता लोहनी	करार
९	स्वीपर	श्री लक्ष्मी पोडे	करार

दर्ता चलानी फाँट

१	कार्यालय सहयोगी	श्री राजु फुँयाल	
२	माली	श्री हिरा डंगोल	
३	कार्यालय सहयोगी	श्री भीम वहादुर वुढा	करार
४	कार्यालय सहयोगी	श्री कपिल पराजुली	करार

स्टोर फाँट

१	ना.सु.	श्री चेतनाथ खतिवडा	
२	कार्यालय सहयोगी	श्री रमेश पौडेल	
३	कम्प्युटर अपरेटर	श्री वसन्ता भुसाल	करार
४	कम्प्युटर अपरेटर	श्री यशु वस्नेत	करार

भवन महनशाखा

१	उप-महानिर्देशक	श्री मणिराम गेलाल	
२	ना.सु.	श्री सीता अर्याल	
३	ह.स.चा.	श्री चन्द्र कष्ण श्रेष्ठ	
४	कार्यालय सहयोगी	श्री लक्ष्मी विष्ट	करार
५	कार्यालय सहयोगी	श्री दिप्ती वुढाथोकी	करार

भवन निर्माण शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री मचाकाजी महर्जन	
२	इन्जिनियर	श्री निशा केसी	
३	इन्जिनियर	श्री मिरा श्रेष्ठ	
४	इन्जिनियर	श्री कृष्ण कुमार कार्की	

५	इन्जिनियर	श्री हरिराम ढकाल	
१०	इन्जिनियर	श्री दिपेश जोशी	
११	इन्जिनियर	श्री दिपेन्द्र भटराई	
१२	इन्जिनियर	श्री सागर भटराई	
१३	इन्जिनियर	श्री प्रमोद कुमार शाही	
१४	इन्जिनियर	श्री प्रज्ञा दत्ता	
१५	इन्जिनियर	श्री सरोज अधिकारी	
१६	डा.प.	श्री अम्विका वुढाथोकी	करार
१७	कम्प्युटर अपरेटर	श्री शान्ती लामा	करार
२१	कार्यालय सहयोगी	श्री शान्ता पौडेल	UEIP वाट तलव खाने
२२	ह.स.चा.	श्री लव विक्रम वस्नेत	करार

भवन सर्भिसेज शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री शरद मानन्धर	
२	इले. इन्जिनियर	श्री राजेन्द्र प्रसाद कुशवाहा	
३	इले. इन्जिनियर	श्री अशोक श्रेष्ठ	
४	स्या. इन्जिनियर	श्री सुनिल कर्माचार्य	
५	इले. सव.इन्जिनियर	श्री वैकुण्ठ थापा	
६	कार्यालय सहयोगी	श्री हिरा तण्डुकार	

भवन संहिता शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री मनोज नकर्मी	
२	इन्जिनियर	श्री विवेक सिग्देल	
३	इन्जिनियर	श्री रामचन्द्र थापा	
४	इन्जिनियर	श्री शैलश्री श्रेष्ठ	
५	इन्जिनियर	श्री सुरेन्द्र वैद्य	
६	इन्जिनियर	श्री मनिष महर्जन	
९	इन्जिनियर	श्री सुरज काप्ले	
१०	इन्जिनियर	श्री प्रज्वल कार्की	
११	इन्जिनियर	श्री सोनिक प्रधान	
१२	मेकानिक्स	श्री तेजलाल मानन्धर	
१३	कम्प्युटर अपरेटर	श्री हिरा श्रेष्ठ	
१४	कार्यालय सहयोगी	श्री अक्कल वहादर लामा	
१५	कम्प्युटर अपरेटर	श्री जानुका तिवारी	करार

भवन मापदण्ड शाखा र स्वास्थ्य इकाई

१	सि.डि.ई.	श्री हिमाल केसी	
२	इन्जिनियर	श्री महेश चित्रकार	
३	इन्जिनियर	श्री तीर्थशोभा वजैाचार्य	
४	इन्जिनियर	श्री सञ्जु लामिछाने	
५	इन्जिनियर	श्री मीरा सैंजु	
६	इन्जिनियर	श्री मुना पौडेल	
७	इन्जिनियर	श्री दिनेश पोखरेल	
९	कम्प्युटर अधिकृत	श्री सुमेशनाथ श्रेष्ठ	
१३	कार्यालय सहयोगी	श्री भोलानाथ दाहाल	

भवन मर्मत तथा मूल्याङ्कन शाखा

१	इन्जिनियर	श्री सुनिता अवाले	
२	कम्प्युटर अपरेटर	श्री सुजाता सापकोटा	करार

आवाश महाशाखा

१	उप महानिर्देशक	श्री रामचन्द्र दंगाल	
२	खरिदार	श्री राधिका पौडेल	
३	ह.स.चा.	श्री रामकुमार श्रेष्ठ	
४	कार्यालय सहयोगी	श्री सोनी केसी	करार
५	कार्यालय सहयोगी	श्री नीता कार्की	करार

आवाश शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री राजु न्यौपाने	
२	इन्जिनियर	श्री आशा प्रधान	
३	इन्जिनियर	श्री कल्पना देवी शाक्य	
६	सव.इन्जिनियर	श्री रमिता पौडेल	
४	इन्जिनियर	श्री मञ्जिल जोशी	करार
५	इन्जिनियर	श्री एलिसा पौडेल	करार
७	कम्प्युटर अपरेटर	श्री निर्मला थापामगर	करार
९	कम्प्युटर अपरेटर	श्री रामकृष्ण खत्री	करार
१०	ह.स.चा.	श्री जीवन मानन्धर	करार
११	कार्यालय सहयोगी	श्री सुनिता सेडाई	करार

योजना शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री सुरोज पौडेल	
२	इन्जिनियर	श्री रवीन कस्ती	
३	इन्जिनियर	श्री जनकलाल मर्हजन	

६	खरिदार	श्री सजना मैया श्रेष्ठ	
७	ह.स.चा.	श्री रोशन शर्मा	
८	कार्यालय सहयोगी	श्री राजु कनौडिया	
४	कम्प्युटर अपरेटर	श्री अजयकुमार सिंह	करार
५	कम्प्युटर अपरेटर	श्री सुर्दशन कोइराला	करार
९	कार्यालय सहयोगी	श्री यसोदा महत	करार

अनुगमन शाखा

१	वरिष्ठ तथ्याङ्कशास्त्री	श्री लोक वहादुरक खत्री	
२	इन्जिनियर	श्री शशीराज अमात्य	

वैदेशिक सहयोग समन्वय शाखा तथा पुन निर्माण इकाई

१	सि.डि.ई.	श्री राजु न्यौपाने	
२	इन्जिनियर	श्री मचामान डंगोल	
३	इन्जिनियर	श्री दीपा श्याङ्गदर्पा (श्रेष्ठ)	
४	इन्जिनियर	श्री आस्था भट्ट	करार
५	कम्प्युटर अपरेटर	श्री सुरेन्द्र खतिवडा	करार

डकुमेन्टेशन केन्द्र (पुस्तकालय)

१	पुस्तकालय अधिकृत	श्री अनिल कुमार प्रधान	

शहरी विकास महाशाखा

१	उप-महानिर्देशक	श्री पद्मकुमार मैनाली	
२	कार्यालय सहयोगी	श्री गोमा देउजा	करार
३	कार्यालय सहयोगी	श्री शुष्मा अधिकारी	करार

भौतिक योजना तथा शहरी विकास शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री मीरा ज्ञवाली	
२	इन्जिनियर	श्री विद्यादेवी सिंह	
३	इन्जिनियर	श्री सौरभ मरासिनी	करार

शहरी वातावरण शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री निलम डंगोल	
२	इन्जिनियर	श्री अमोगरत्न तुलाधर	
३	इन्जिनियर	श्री जीता गुरङ्ग	
४	इन्जिनियर	श्री सोहिल शाक्य	करार

५	कम्प्युटर अपरेटर	श्री अरुण ठाकुर	करार
६	कार्यालय सहयोगी	श्री अस्मिता कार्की	करार

साना शहर शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री सुरेन्द्रमोहन श्रेष्ठ	
२	इन्जिनियर	श्री सुर्दशन न्यौपाने	
३	इन्जिनियर	श्री जगदम्वा राजभण्डारी	
४	कार्यालय सहयोगी	श्री सुशीला पुडासैनी	
५	इन्जिनियर	श्री सुवोध पन्थी	करार
६	कम्प्युटर अपरेटर	श्री रमेश श्रेष्ठ	करार
७	कम्प्युटर अपरेटर	श्री नजवुन वडाई	करार

नगरपालिका शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री किशोर श्रेष्ठ	
२	इन्जिनियर	श्री विश्वराम प्रजापति	
३	इन्जिनियर	श्री आशिष केसी	
४	कम्प्युटर अपरेटर	श्री सम्भना शाह	करार
५	कम्प्युटर अपरेटर	श्री पुनम पोखरेल	करार
६	ह.स.चा.	श्री पूर्ण डंगोल	करार
७	कार्यालय सहयोगी	श्री दिपेस केसी	करार

तथ्याङ्ग तथा भू-सूचना शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री प्रमोदकृष्ण कर्माचार्य	
२	इन्जिनियर	श्री रीता काप्ले	
३	भूगोलशास्त्री	श्री ध्रुवराज पौडेल	
४	नापी अधिकृत(सिनियर सर्वेयर)	श्री राजिव ज्ञवाली	
५	कम्प्युटर अपरेटर	श्री मीना लम्साल	करार
६	कार्यालय सहयोगी	श्री कोपिला भट्टराई	करार

शहरी सडक शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री किशोर श्रेष्ठ	

प्रकोप व्यवस्थापन शाखा

१	व.भ.शा.	श्री सुरेशचन्द्र आचार्य	
२	इन्जिनियर	श्री विन्दु तुलाधर	

सामाजिक विकास शाखा

१	व. समाजशास्त्री	श्री सगिता सिंह	
२	इन्जिनियर	श्री अन्जु प्रधान	

खरिद व्यवस्थापन महाशाखा

१	उप-महानिर्देशक	श्री सरिता श्रेष्ठ मास्के	
२	ना.सु.	श्री नवराज खतिवडा	
४	ह.स.चा.	श्री कृष्ण तामाङ्ग	
३	कम्प्युटर अपरेटर	श्री प्रतिभा झा	करार
५	कार्यालय सहयोगी	श्री रामजनम पासवान	करार

खरिद शाखा

१	सि.डि.ई.	श्री निलम डंगोल	
२	इन्जिनियर	श्री राधेश्वरी अमात्य	
३	कम्प्युटर अपरेटर	श्री सुजाता पाठक	करार
४	कम्प्युटर अपरेटर	श्री मन्दिरा धिताल	करार
६	कम्प्युटर अपरेटर	श्री शिल्पी कर्ण	करार
७	कम्प्युटर अपरेटर	श्री रत्ना चित्रकार	करार
८	कार्यालय सहयोगी	श्री सीता कुमारी प्रसाई	करार
९	कार्यालय सहयोगी	श्री रेनुका राई	करार

इ-विडिङ्ग युनिट

१	कम्प्युटर अधिकृत	श्री लविता थापा	करार
२	कम्प्युटर अपरेटर	श्री गौरव थापा	करार

शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागवाट तयार गरिएका ऐन, विनियमावली तथा निर्देशिकाहरु

नीतिहरु

१ राष्ट्रिय शहरी नीति, २०६४
२ राष्ट्रिय आवास नीति, २०६८
३ जग्गा विकास चक्रकोष ऋण लगानी सम्वन्धी नीति

ऐनहरु

१ घर जग्गा बहाल कर ऐन,२०२३
२ जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४
३ नगर विकास कोष ऐन, २०५३
४ संयुक्त आवासको स्वामित्व सम्वन्धी ऐन, २०५४
५ भवन ऐन, २०५५
६ पूर्वाधार संरचनाको निर्माण तथा सञ्चालनमा निजी लगानी सम्वन्धी ऐन, २०६३

नियमावलीहरु

१ संयुक्त आवासको स्वामित्व सम्वन्धी नियमावली, २०६०
२ जग्गा विकास चक्रकोष विनियमावली, २०६१
३ पूर्वाधार संरचनाको निर्माण तथा सञ्चालनमा निजी लगानी सम्वन्धी नियमावली,२०६४
४ भवन नियमावली,२०६१(२०६६)

मापदण्डहरु

१ राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६०
२ संयुक्त आवास, सामुहिक र योजनावद्ध आवास सम्वन्धी मापदण्ड, २०६४
३ निर्माण आचार संहिता, २०७०
४ सरकारी पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको कार्यकक्षको मापदण्ड, २०७२

कार्यविधिहरु

१ राष्ट्रिय भवन संहिता कार्यान्वयन कार्यविधि, २०६०
३ भवन लागत मूल्याङ्गन कार्यविधि, २०७०
४ संयुक्त आवास भवन निर्माण स्वीकृति तथा अनुगमन कार्यविधि, २०७०
५ शहरी गरिब तथा न्यून आय वर्गका परिवारहरुको लागि व्यवस्थित बसोबास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७०
६ विपद पिडित पुनर्वास सञ्चालन कार्यविधि, २०७१
७ जग्गा एकिकरण आयोजना संचालन कार्यविधि, २०६१(संशोधन २०७२)
८ जनता आवास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०६६(संशोधन २०७३)
९ २०७१ सालको बाढी पहिरोबाट क्षतिग्रस्त भएका बाँके, वर्दिया, दाङ्ग, सुर्खेत र सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा निजि आवास पुननिर्माण अनुदान वितरण सम्वन्धी कार्यविधि, २०७३

निर्देशिकाहरु

१ निर्माण कार्य व्यवस्थापन निर्देशिका
२ सरकारी भवन सम्भार निर्देशिका, २०५८
३ नगर विकास निर्देशिका, २०६१
४ निर्माण कार्य व्यवस्थापन दिग्दर्शन, २०६३
५ भवन मर्मत तथा सम्भार निर्देशिका, २०६४
६ बर्षातको पानी संकलन सम्वन्धी निर्देशिका, २०६६
७ शहरी वातावरण व्यवस्थापन निर्देशिका, २०६७
८ भूकम्प सुरक्षात्मक आवासीय भवन निर्माणको लागि सचित्र निर्देशिका, २०६७(राष्ट्रिय भवन संहिता २०६० मा आधारित)
९ भूकम्प प्रतिरोधि भवन निर्माण निर्देशिका, २०६८(ईटा वा ढुङ्गाको गारोवाट बन्ने दुई तल्ला र बुइगल सम्मका भवनहरुको लागि मात्र)
१० भूकम्प प्रतिरोधि भवन निर्माण विषयक कालिगढ तालिम निर्देशिका, २०६८(नेपाली। अंग्रजी संस्करण)
११ निर्माण कार्य व्यवस्थापन निर्देशिका, २०६८
१२ अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि पहुँचयुक्त भौतिक संरचना तथा सञ्चार सेवा निर्देशिका, २०६९
१३ सार्वजनिक भवनहरुमा प्रयोग हुने रङ्ग सम्वन्धी निर्देशिका, २०६९

अन्य

१ राष्ट्रिय आवास योजना, २०७१
२ व्यावसायिक योजना, २०७१ (अंग्रेजी । नेपाली)
३ भवन निर्माण (सिभिल) कार्यहरुको दररेट विश्लेषण सम्वन्धी नर्मस, २०६९, २०७१ (दोस्रो संशोधन)
४ डिजाइन सूची भूकम्प प्रतिरोधी आवास पुनः निर्माण भाग १, २०७२
५ जग्गा एकिकरण (के, किन, कहाँ र कसरी) ?
६ शहरी डकर्मीहरुका लागि नेपाली प्रतिरोधि भवन निर्माण प्रविधि तालिम पाठ्यक्रम, २०७३
७ ग्रामिण डकर्मीहरुका लागि नेपाली भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण प्रविधि तालिम पाठ्यक्रम, २०७३

अंग्रेजीमा

१ Seismic Vulnerability Evaluation on Guideline for Private & Public Buildings, 2011
२ Recovery Principles & Guidelines, 2011
३ Engineer's Training on Earthquake Resistant Design of Building Vol. I; Seismicity and Design Aspects, 2011
४ Engineer's training on Earthquake Resistant Design of Building Vol. I; Seismicity and Computer Aided Design., 2011
५ Documentation of Indigeneous Knowledge and Technologies for Safer Buildings, 2011
६ Guideline for Mason Training Resistant Construction of Buildings, 2011
७ Specification of Building Construction (Civil) Works, 2069, 2071 2nd ed.
८ Design Catalogue for Reconstruction of Earthquake Resistant Houses Vol. I, 2015 (2072)
९ Planning Norms & Standard, 2015
१० Design Catalogue for Reconstruction of Earthquake Resistant Houses Vol II, 2073
११ Design Catalogue for Reconstructio n of Resistant Houses (Nepali Version)
१२ Seismic Retrofitting Guidelines of Building in Nepal (RCC), 2016
१३ Seismic Retrofitting Guidelines of Building in Nepal (ADOBE), 2016
१४ Seismic Retrofitting Guidelines of Buoilding in Nepal (Masonry), 2016

आयोजना तथा इकाईहरु

१ मझौला शहरहरुको एकिकृत शहरी वातावरणीय सुधार आयोजना
२ दोस्रो एकिकृत शहरी विकास आयोजना
३ नयाँ शहर आयोजना समन्वय इकाई
४ जनता आवास आयोजना समन्वय इकाई
५ विशेष भौतिक तथा पूर्वाधार क्षेत्र विकास आयोजना
६ महेनद्रनारायण निधि मिथिला साँस्कृतिक केन्द आयोजना
७ विराटनगर चक्रपथ आयोजना
८ सभाहल निर्माण इकाई
९ शहरी शासकीय क्षमता तथा पूर्वाधार सुधार आयोजना –॥
१० भूकम्पवाट क्षति भएका पुनः निर्माण तथा पुन स्थापना समन्वय कार्यालय

निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

महानिर्देशक श्री शिवहरि शर्मा

सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

सुरोज पौडेल
शाखा प्रमुख
योजना शाखा
सिनियर डिभिजनल इन्जिनियर

नोटिस बोर्ड सेवा सञ्चालन

–९७७–०१–४२६२४३९

शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको वेबसाइट

WWW.dudbc.gov.np

नेपाल सरकार
शहरी विकास मन्त्रालय
शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको प्रस्तावित संगठन संरचना

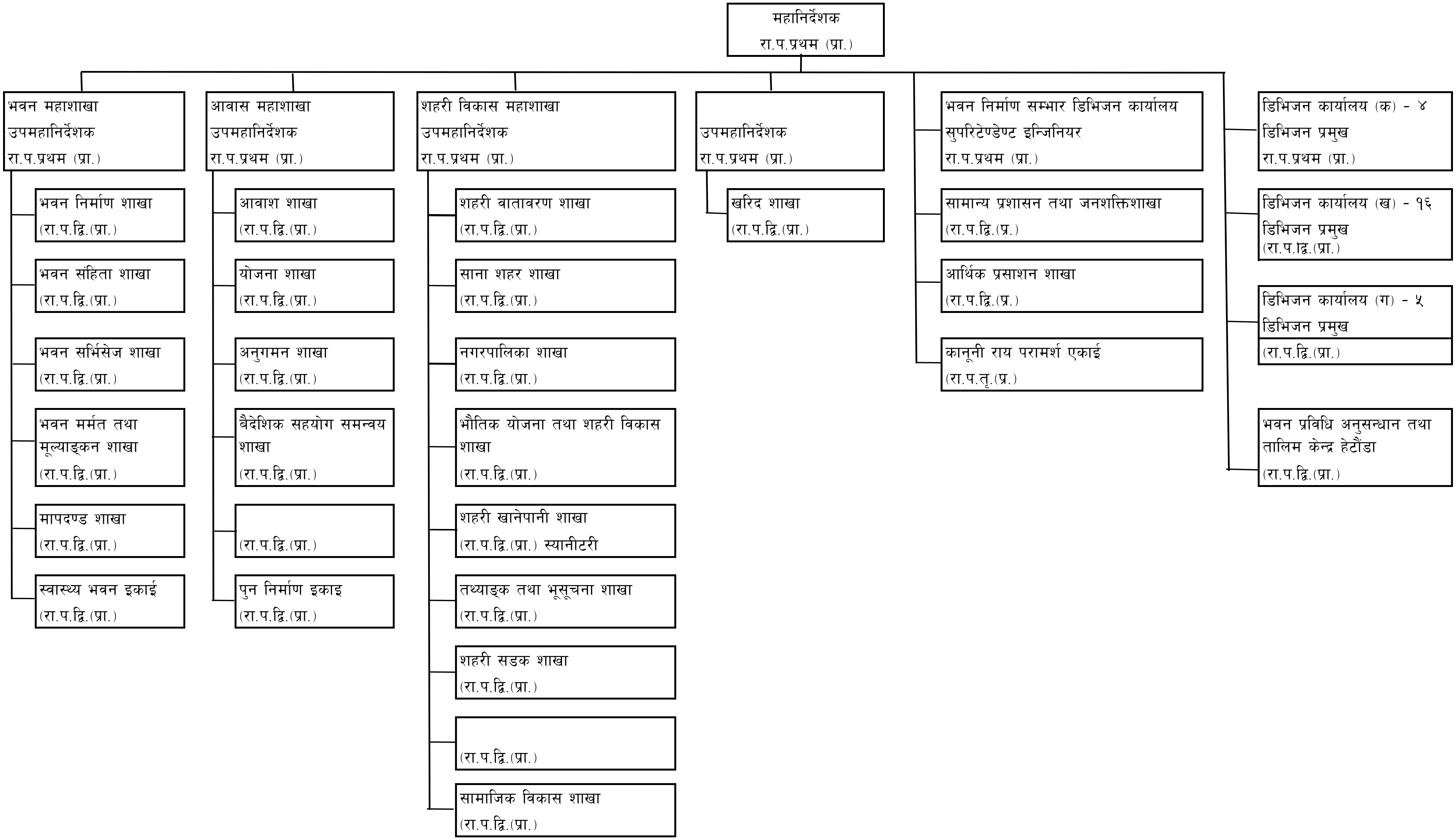

सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

सि.नं.	सेवा विवरण	आवश्यक कागजात	लाग्ने दस्तुर	कार्य फछ्यौट गर्न लाग्ने समय अवधि
१	पुस्तक तथा प्रकाशन विक्री विवरण (भवन निर्माण निर्देशिका) Building Code Set Building code CD काठमाण्डौ भ्याली प्लान	खरिद इकाईमा दस्तर वुझाएको रसिद	रु.१००।०० रु ७५०।०० रु १५०।०० रु ५००।००	रसिद पेश गर्ना साथ
२	नगरपालिकाहरुको Digital Base Map/Urban Map	सम्वन्धीत संस्था निकायको पत्र सहित खरिद इकाईमा दस्तुर वुझाएका रसिद	विभागीय निर्णय वमोजिम	""
३	दरभाउपत्रको फाराम विक्रि	सूचनामा माग भए अनुसार	रु ३००।००	–
	दरभाउपत्र दाखिला मूल्याङ्कन स्विकृति	दरभाउपत्रमा माग भए अनुसार	–	दरभाउपत्र खोलेको मितिले १५ दिन भित्र
	बोलपत्र फाराम विक्रि	सूचनामा उल्लेख भए अनुसार	रु १०००।०० रु १००००।०० इस्टिमेट अनुसार	–
	बोलपत्र दाखिला मुल्याङ्कन स्विकृति		–	कार्य सुरु गरेको १५ दिन भित्र
४	धरौटि फिर्ता गर्ने	मु.अ.कर समायोजन र करचुक्ता प्रमाणपत्र सम्वन्धीत महाशाखा अर्न्तगतको शाखाबाट काम समाप्त भएको त्रुटि सच्याउन पर्ने नपर्नेआदि व्यहोरा सहित सिफारिस साथ निवेदन प्राप्त भएपछि	नलाग्ने	सिफारिस भएको मितिले ७ दिन भित्र
	भुक्तानी विवरण दिने	निवेदन	नलाग्ने	७ दिन भित्र
५	योजना छनौट, सिफारिस वा जानकारी	सम्वन्धीत डि.का.वा मन्त्रालयको सिफारिस सहित तोकिए वमोजिमको ढाँचाको निवेदन फाराम	नलाग्ने	समय ताक्न नसकिने
६	<u>नगर विकास सम्वन्धी कामहरु</u> नगर जकास समिति गठनको लागि आश्यक शर्त पुरा तभएको जाँच गरी पेश गर्ने	चारकिल्ला प्रष्ट भएको टोपी । नापी नक्शा, जनसंख्या, जनधनत्व, पूवाधार, स्थानिय निकायको सिफारिस	नलाग्ने	१ महिना भित्र
	नगर योजना स्विकृति वा परिमार्जनका लागि नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्ने	नगर विकास समितिका पत्र	नलाग्ने	१५ महिना भित्र
	नगर विकास समितिलाई परामर्श दिने		नलाग्ने	३ दिन भित्र
	भौतिक आवधिक योजना तयारी गर्ने, आवश्यक श्रोत जुटाउने	सम्वन्धीत न.पा.को पत्र	नलाग्ने	३ दिन भित्र
७	विभाग सम्वन्धी योजना तयारी प्राप्त गर्ने र गुनासा सुन्ने सम्वन्धी	निवेदन	नियमानुसार	–
८	आवास सम्बन्धी कार्य		नलाग्ने	३ दिन भित्र
९	भवन सम्बन्धी कार्य		नलाग्ने	३ दिन भित्र
१०	शहरी विबास सम्बन्धी कार्य		नलाग्ने	३ दिन भित्र

` g

नेपाल सरकार

शहरी विकास मन्त्रालय

शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग

सेवा प्रवाह निर्देशिका

प्रवक्ता:- आवास महाशाखा प्रमुख

सि.नं.	सेवाको विवरण	आवश्यक कागजात	लाग्ने दस्तुर	कार्य फछ्यौंटगर्न लाग्ने समय अवधि	जिम्मेवार पदाधिकारी र शाखा,महाशाखा	गुनासो सुन्ने अधिकारी	सेवा प्राप्त गर्ने ब्लक	कैफियत
१	पुस्तक तथा प्रकासन बिक्री वितरण: भवन निर्माण निर्देशिका -Building Code Set -Buillding Code CD -काठमाडौं भ्यालि प्लान	खरिद ईकाइमा दस्तुर बुझाएको रसिद	रु.१००। रु.७५०। रु.१५०। रु.५००।	रसिद पेश गर्ना साथ	ना.सु., स्टोर फांट	उ.म.नि.भवन महाशाखा	दक्षिणकाली भवन B7	
२	नगरपालिकाहरुको Digital BaseMap/Urban Map बिक्री वितरण	सम्बन्धित संस्था/निकायको पत्र सहित खरिद ईकाइमा दस्तुर बुझाएको रसिद	विभागीय निर्णय बमोजिम	"	शाखा प्रमुख तथ्याङ्क तथा भु-सूचना शाखा	उ.म.नि.शहरी विकास महाशाखा	शहरी विकास महाशाखा B4	
३	दरभाउपत्रको फाराम बिक्री	सुचनामा माग भएअनुसार	रु.३००।	-	इकाइ प्रमुख, खरिद इकाई	उ.म.नि.भवन महाशाखा	"	
	दरभाउपत्र दाखिला,मुल्यांङन, स्वीकृत	दरभाउपत्रमा माग भएअनुसार	-	दरभाउपत्र खोलेको मितिले १५ दिन भित्र	"	"	"	
	बोलपत्र फाराम बिक्री	सूचनामा उल्लेख भएअनुसार	रु.१००० देखि रु.१००००सम्म इस्टिमेटअनुसार	-	"	"		
	बोलपत्र दाखिला, मुल्यांकन, स्विकृत	"	-	कार्य सुरु गरेको १५ दिन भीत्र	"	"	"	
४	धरौटी फिर्ता गर्ने	मु.अ.कर समायोजन र करचुक्ता प्रमाणपत्र तथा सम्बन्धित महाशाखा अन्तर्गतको शाखावाट काम समाप्त भएको, त्रुटि सच्याउन पर्ने नपर्ने आदि व्यहोरा सहित सिफारिस साथ निवेदन प्राप्त भएपछि	नलाग्ने	सिफारिस भएको मितिले ७ दिन भित्र	प्रमुख लेखा नियन्त्रक आर्थिक प्रशासन शाखा	उ.म.नि.शहरी विकास	विभागीय प्रमुख भवन मेन ब्लक	
	भुक्तानि विवरण दिने	निवेदन	नलाग्ने	७ दिन भित्र	"	"	"	
५	योजना छनौट, सिफारिस वा जानकारी	सम्बन्धित डि.का.वा मन्त्रालयको सिफारिस सहित तोकिए बमोजिमको ढांचाको निवेदन फाराम	नलाग्ने	समय तोक्न नसकिने	शाखा प्रमुख, योजनाशाखा	उ.म.नि.आवास महाशाखा	आवास महाशाखा भवन B2	
६	नगरविकास सम्वन्धि कामहरु: नगर विकास समिति गठनका लागि आवश्यक शर्त पुरा भए नभएको जांच गरी पेश गर्ने	चारकिल्ला प्रष्ट भएको टोपो/नापीनक्शा, जनसंख्या,जनघनत्व,पूर्वाधार, स्थानिय निकायको सिफारिस	नलाग्ने	१ महिना भित्र	शाखा प्रमुख, भौतिक योजना तथा शहरी विकास शाखा	उ.म.नि.शहरी विकास महाशाखा	शहरी विकास महाशाखा B4	
	नगर योजना स्विकृती वा परिमार्जनका लागि नेपाल सरकारमा सिफारिस गर्ने	नगर विकास समितिको पत्र	नलाग्ने	१५ दिन भित्र	"	"	"	
	नगर विकास समितिलाई परामर्श दिने	-	नलाग्ने	३ दिन भित्र	"	"	"	
	भौतिक/आवधिक योजना तयारी गर्ने, आवश्यक श्रोत जुटाउने	सम्बन्धित न.पा.को पत्र	नलाग्ने	३ दिन भित्र जवाफ दिने	"	"	"	
७	विभाग सम्वन्धि सूचना प्राप्त गर्ने	निवेदन	नियमानुसार	-	शाखा प्रमुख योजना शाखा,सूचना अधिकारी	उ.म.नि.आवास महाशाखा	आवास महाशाखा भवन B2	
८	आवास सम्वन्धि कार्य		नलाग्ने	३ दिन भित्र	उ.म.नि.आवास महाशाखा	महानिर्देशक	"	
९	भवन सम्वन्धि कार्य		नलाग्ने		उ.म.नि.भवन महाशाखा	"	B3	
१०	शहरी विकास सम्वन्धि कार्य		नलाग्ने	"	उ.म.नि.शहरी विकास महाशाखा	"	B1	

विभाग अर्न्तगतका डिभिजन कार्यालयहरु

१ डिभिजन कार्यालय इलाम
प्रमुखः श्री कुमार प्रसाद घिमिरे
०२७–५२००२८

२ डिभिजन कार्यालय धनकुटा
प्रमुखः श्री राजेन्द्र खतिवडा
०२६–५२०२९०

३ डिभिजन कार्यालय ओखलढुङ्गा
प्रमुखः श्री सुवास वस्नेत
०३७–५२०१०३

४ डिभिजन कार्यालय मोरङ
प्रमुखः श्री श्याम किशोर सिंह
०२१–५२४५०२

५ डिभिजन कार्यालय सप्तरी
प्रमुखः श्री रमेश थिङ
०३१–५२००८४

६ डिभिजन कार्यालय उदयपुर
प्रमुखः श्री प्रदिप कुमार सिंह
०३५–४२१६९३

७ डिभिजन कार्यालय काठमाण्डौ
प्रमुखः श्री वसन्त कुमार राई
०१–४२६२४०८

८ डिभिजन कार्यालय ललितपुर
प्रमुखः श्री अम्वर बहादुर थापा
०१–५२२०६२९

९ डिभिजन कार्यालय भक्तपुर
प्रमुखः श्री मिलन आर्चाय
०१–६६१२७७५

१० डिभिजन कार्यालय नुवाकोट
प्रमुखः श्री विदुर खडका
०१०–५६०१७९

११ डिभिजन कार्यालय धादिङ
प्रमुखः श्री दिलिप भण्डारी
०१–०५२१२९८

१२ डिभिजन कार्यालय रसुवा
प्रमुखः श्री धीर फरेरा
०१–०५४००६१

१३ डिभिजन कार्यालय काभ्रे
प्रमुखः श्री अशोक अधिकारी
०११–६६२९४२

१४ डिभिजन कार्यालय सिन्धुपाल्चोक
प्रमुखः श्री टंक प्रसाद गौतम
०११–६२०३४३

१५ डिभिजन कार्यालय दोलखा
प्रमुखः श्री एक राज अधिकारी
०४९–४२१७७७

१६ डिभिजन कार्यालय रामेछाप
प्रमुखः श्री विनोद यादव
०४८-५४०५१२

१७ डिभिजन कार्यालय चितवन
प्रमुखः श्री शरद मानन्धर
०४८-५२०१४९

१८ डिभिजन कार्यालय पर्सा
प्रमुखः श्री सुरेश वाग्ले
०५१-५२२२१५

१९ डिभिजन कार्यालय धनुषा
प्रमुखः श्री गंगा यादव
०४१-५२१००१३

२० डिभिजन कार्यालय सिन्धुली
प्रमुखः श्री महालक्ष्मी जोशी
०४७-२१०१३८

२१ डिभिजन कार्यालय वाग्लुङ्ग
प्रमुखः श्री प्रकाश अर्याल
०६८-५२०१२०

२२ डिभिजन कार्यालय रुपन्देही
प्रमुखः श्री सुरेश ठाकुर
०७१-५२१२०२

२३ डिभिजन कार्यालय पाल्पा
प्रमुखः श्री रमेश थपलिया
०७५-५२०१५२

२४ डिभिजन कार्यालय कास्की
प्रमुखः श्री किशोर लाल महाजु
०६१-४६५०७०

२५ डिभिजन कार्यालय गोरखा
प्रमुखः श्री रोशन श्रेष्ठ
०६४-४२०२२१

२६ डिभिजन कार्यालय लमजुङ्ग
प्रमुखः श्री सचिन्द्र कुमार देव
०२७–५२००२८

२७ डिभिजन कार्यालय जम्ला
प्रमुखः श्री जगदिश लामिछाने
०८७-५२००३७

२८ डिभिजन कार्यालय रोल्पा
प्रमुखः श्री ईश्वर राज जोशी
०८६-४४००९३

२९ डिभिजन कार्यालय सुर्खेत
प्रमुखः श्री थम्वराज श्रेष्ठ
०८३-५२०२६८

३० डिभिजन कार्यालय बाँके
प्रमुखः श्री सुनिल ठाकुर
०८१-५२०२६४

३१ डिभिजन कार्यालय दाङ्ग
प्रमुखः श्री राजेन्द्र पाण्डे
०८२-५६००२७

३२ डिभिजन कार्यालय बैतडी
प्रमुखः श्री प्रवीण शाह
०९५-५२०१४५

३३ डिभिजन कार्यालय डोटी
प्रमुखः श्री झपर सिंह विश्कर्मा
०९४-४४०११८

३४ डिभिजन कार्यालय कैलाली
प्रमुखः श्री रविन्द्र वोहोरा
०९१-५२११५७

३५ भवन निर्माण सम्भार डिभिजन कार्यालय
प्रमुखः श्री अम्वादत्त जोशी
०१-४७७१५३३

३६ भवन प्रविधि अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्र
प्रमुखः श्री सुदिप आर्चाय
०४७-५२१२८४